

1450 TAAIS

450-ojo tarptautinio audito standarto (TAS) praktinis komentaras¹

AUDITO METU NUSTATYTŲ IŠKRAIPYMŲ VERTINIMAS

(vertimas iš anglų kalbos)

INTOSAI Profesinių standartų komitetas

Finansinio audito pakomitetis – Sekretoriatas

Riksrevisionen (Švedijos nacionalinė audito institucija) • 114 90 Stokholmas • Švedija

Tel.: +46 5171 4000 • Fax: +46 5171 4111 • e-paštas: projectsecretariat@riksrevisionen.se

INTOSAI Generalinis sekretoriatas – RECHNUNGSHOF (Austrijos audito rūmai)

Dampfschiffstrasse 2 • A-1033 Vienna • Austria

Tel: +43 (1) 711 71 • Fax: +43 (1) 718 09 69 • e-paštas: intosai@rechnungshof.gv.at

<http://www.intosai.org>

---

¹ Visi Praktiniai komentarai nagrinėjami kartu su 1000 TAAIS „Bendra įžanga į INTOSAI Finansinio audito gaires“.

TURINYS

Bendroji informacija

Ižanga į TAS	
Praktinio komentaro turinys	P1
TAS taikymas viešojo sektoriaus audite	P2
Papildomos gairės viešojo sektoriaus klausimais	P3
Bendrosios aplinkybės	P4
Neištaisytų iškraipymų poveikio vertinimas.....	P5-P7
Rašytiniai pareiškimai	P8
Konkrečios nuostatos viešojo sektoriaus auditoriams, turintiems teisminių įgaliojimų.....	P9-P10

BENDROJI INFORMACIJA

Šis Praktinis komentaras yra papildomos gairės dėl 450-ojo TAS „Audito metu nustatytų iškraipymų vertinimas“. Jį reikia skaityti kartu su TAS. 450-asis TAS galioja 2009 m. gruodžio 15 d. ar vėliau prasidedančių laikotarpių finansinių ataskaitų auditui. Praktinis komentaras galioja nuo tos pačios datos kaip ir TAS.

Ižanga į TAS

450-ajame TAS aptariama auditoriaus pareiga įvertinti nustatytų iškraipymų poveikį auditui ir neištaisytų iškraipymų, jeigu tokių yra, poveikį finansinėms ataskaitoms. Auditoriaus pareiga, susidarant nuomonę apie finansines ataskaitas, nustatyti, ar buvo gautas pakankamas užtikrinimas, kad finansinėse ataskaitose kaip visumoje nėra reikšmingų iškraipymų, yra aprašyta 700-ajame TAS². Pagal 700-ąjį TAS reikalaujamoje pateikti auditoriaus išvadoje atsižvelgiama į auditoriaus atliktą neištaisytų iškraipymų, jeigu tokių yra, poveikio finansinėms ataskaitoms vertinimą pagal šį TAS. Auditoriaus pareiga, planuojant ir atliekant finansinių ataskaitų auditą, tinkamai atsižvelgti į reikšmingumo sampratą aptarta 320-ajame TAS³.

Praktinio komentaro turinys

- P1. Šiame Praktiniame komentare pateikiamos papildomos gairės viešojo sektoriaus auditoriams šiose srityse:
- a) bendrosios aplinkybės;
  - b) neištaisytų iškraipymų poveikio vertinimas;

² 700-asis TAS „Nuomonės apie finansines ataskaitas susidarymas ir pateikimas“, 10–11 dalys.

³ 320-asis TAS „Reikšmingumas planuojant ir atliekant auditą“.

- c) rašytiniai pareiškimai;
- d) konkrečios nuostatos viešojo sektoriaus auditoriams, turintiems teisminių įgaliojimų.

TAS TAIKYMAS VIEŠOJO SEKTORIAUS AUDITE

P2. 450-asis TAS taikomas viešojo sektoriaus subjektų auditoriams, audituojantiems finansines ataskaitas.

PAPILDOMOS GAIRĖS VIEŠOJO SEKTORIAUS KLAUSIMAIS

P3. 450-ojo TAS A19 ir A20 dalyse kalbama apie šio standarto taikymą ir pateikiama kita aiškinamoji medžiaga susijusi su viešojo sektoriaus subjektais..

Bendrosios aplinkybės

P4. Viešajame sektoriuje atliekamo finansinio audito tikslai dažnai yra platesni, negu vien pareikšti nuomonę, ar finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos pagal taikomą finansinės atskaitomybės tvarką (t. y. TAS nuostatas). Šie tikslai gali apimti papildomas pareigas atliekant auditą ir teikiant išvadą, pavyzdžiui, pranešti apie auditoriaus nustatytus atvejus, kai nebuvo laikomasi valdžios institucijų reikalavimų, įskaitant biudžeto formavimo bei atskaitingumo tvarką, ir (arba) apie vidaus kontrolės efektyvumą. Viešojo sektoriaus auditoriai vertina ne tik iškraipymus, bet gali vertinti ir atvejus, kai nesilaikoma valdžios institucijų reikalavimų, ir pranešti apie vidaus kontrolės efektyvumą. Jeigu viešojo sektoriaus auditoriai turi tokių papildomų informacijos pateikimo pareigų, kiekviena informacijos pateikimo pareiga vertinamas atskirai.

Neištaisyty iškraipymų poveikio vertinimas

P5. Taikydami TAS 11 dalyje nustatytus reikalavimus, viešojo sektoriaus auditoriai, kuriems priskirtos papildomos pareigos pranešti apie atvejus, kai nesilaikoma valdžios institucijų reikalavimų ir esama kontrolės trūkumų, turi įvertinti abu šiuos tikslus atskirai. Tačiau iškraipymai, valdžios institucijų reikalavimų nesilaikymo atvejai ir kontrolės trūkumai gali būti tarpusavyje susiję, todėl padidėja su šių tikslų įgyvendinimu susijusi rizika.

P6. TAS 12 ir 13 dalyse nurodyta, kad apie neištaisytus iškraipymus reikia informuoti už valdymą atsakingus asmenis. Viešojo sektoriaus auditoriai gali pranešti ir apie atvejus, kai nesilaikoma valdžios institucijų reikalavimų ir esama kontrolės trūkumų, jeigu tokio pobūdžio pranešimai numatyti viešojo sektoriaus auditoriams suteiktuose įgaliojimuose. Apie atvejus, kai nesilaikoma valdžios institucijų reikalavimų ir esama kontrolės trūkumų, viešojo sektoriaus auditoriams taip pat gali tekti informuoti ir kitas šalis, pavyzdžiui valstybės pareigūnus.

- P7. Tais atvejais, kai viešojo sektoriaus auditoriai teikia informaciją už valdymą atsakingiems asmenims ar kitoms šalims, kaip tai nurodyta P6 dalyje, iš jų gali būti reikalaujama pranešti apie visus iškraipymus – net ir tuos, kuriuos subjektas jau yra ištaisęs. Viešojo sektoriaus auditoriai turi informuoti už valdymą atsakingus asmenis tokiu būdu, koks yra priimtas šių asmenų aplinkoje. Viešojo sektoriaus auditoriai taip pat gali būti iškviesti pas įstatymų leidžiamosios valdžios atstovus duoti parodymus dėl finansinių ataskaitų audito rezultatų.

Rašytiniai pareiškimai

- P8. TAS 14 dalyje nurodyta, kad auditorius turi gauti rašytinį pareiškimą, kuriame vadovybė teigia, jog neištaisytų iškraipymų poveikis finansinėms ataskaitoms yra nereikšmingas. Tais atvejais, kai viešojo sektoriaus auditoriai turi papildomų pareigų pranešti apie atvejus, kai nesilaikoma valdžios institucijų reikalavimų ir esama kontrolės trūkumų, rašytiniai pareiškimai gali būti pateikiami viename dokumente.

Konkrečios nuostatos viešojo sektoriaus auditoriams, turintiems teisminių įgaliojimų

- P9. Tam tikroje viešojo sektoriaus audito aplinkoje, pavyzdžiui, aukščiausioje audito institucijoje, turinčioje teisminių įgaliojimų, auditorių ataskaita dažnai remiamasi nustatant asmenines teises pasekmes tiems, kurie atsakingi už finansinius dokumentus/sprendimus, įskaitant reikšmingus klausimus, valdžios institucijų reikalavimų nesilaikymą ir kontrolės trūkumus. Todėl vertindami audito metu nustatytus iškraipymus, atvejus, kai nesilaikoma valdžios institucijų reikalavimų ir esama kontrolės trūkumų, viešojo sektoriaus auditoriai tokioje aplinkoje taip pat turi nustatyti už tai atsakingus asmenis.
- P10. TAS 8 dalyje nustatyta, kad auditorius turi laiku informuoti atitinkamo lygio vadovybę apie visus audito metu sukauptus iškraipymus. Tais atvejais, kai viešojo sektoriaus auditoriai turi teisinius įgaliojimus nurodyti subjektui ištaisyti visus iškraipymus bei situacijas, kai nesilaikoma valdžios institucijų reikalavimų, jie turi apsvarstyti, ar jų veiksmai pagal šiuos įgaliojimus nepakenks jų nepriklausomumui, ir jeigu taip – imtis žingsnių, kad išvengtų tokio poveikio.